

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Enhed/Kontor: Fødevarestyrelsen

Sagsnr.: 2015—29-35-00161 / 30634

Den 2. juni 2015

FVM 405

GRUNDMOTIV TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om ændring af bilag II og III til Europa-Parlamentets og Rådets forordning 396/2005 med hensyn til maksimalgrænseværdier for pesticiderne bifenazat, boscalid, cyazofamid, cyromazin, dazomet, dithiocarbamater, fluazifop-P, mepanipyrim, metrafenon, picloram, propamocarb, pyridaben, pyriofenon, sulfoxaflor, tebuconazol, tebufenpyrad og thiram i eller på specifikke produkter (komité sag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Forslaget omhandler ændringer af maksimalgrænseværdier i bilag II og III til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 396/2005 (pesticidrammeforordningen) for 17 aktivstoffer i en række afgrøder og i produkter af animalsk oprindelse (komité sag).

Forslaget indebærer ændringer af maksimalgrænseværdier på baggrund af nye anvendelser og importtolerancer for stofferne bifenazat, boscalid, cyazofamid, cyromazin, dazomet, dithiocarbamater, fluazifop-P, mepanipyrim, metrafenon, picloram, propamocarb, pyridaben, pyriofenon, sulfoxaflor, tebuconazol, tebufenpyrad og thiram. Ændringerne betyder, at der både er maksimalgrænseværdier, der etableres, og maksimalgrænseværdier, der sættes op. Der er gennemført risikovurderinger for alle de anførte stoffer, og de ændrede maksimalgrænseværdier - bortset fra maksimalgrænseværdien for propamocarb i porrer - vurderes at være sundhedsmæssigt acceptable. DTU Fødevareinstituttet har foretaget en vurdering af eventuelle kombinationseffekter, som ikke giver anledning til sundhedsmæssige betænkeligheder. Forslaget forventes at komme til afstemning i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF) 11. - 12. juni 2015. En vedtagelse af forslaget - bortset fra maksimalgrænseværdien for propamocarb i porrer - vurderes at betyde et uændret beskyttelsesniveau i Danmark. Regeringen kan støtte forslaget, såfremt maksimalgrænseværdien for propamocarb i porrer ikke sættes op til 20 mg/kg, men maksimalt til 10 mg/kg. Det bemærkes, at regeringens holdning til forslaget ligger inden for de retningslinjer, regeringen har forelagt Folketingets fødevareordførere for behandling af komité sager om fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag til ændring af bilag II og III til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 396/2005 af 23. februar 2005 om maksimalgrænseværdier for pesticidrester i eller på vegetabiliske og animalske fødevarer og foderstoffer og om ændring af Rådets direktiv 91/414/EØF (herefter pesticidrammeforordningen).

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 14, stk. 1, litra a i pesticidrammeforordningen.

Forslaget behandles i en forskriftsprocedure med kontrol i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF). Hvis der er kvalificeret flertal for forslaget, forelægger Kommissionen forslaget for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 3 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen. Opnås der ikke kvalificeret flertal i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF), forelægger Kommissionen sagen for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 2 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen.

Forslaget forventes at komme til afstemning i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF) den 11. – 12. juni 2015.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

Generelt om ændringer af maksimalgrænseværdier for pesticidrester

Maksimalgrænseværdier for pesticidrester i fødevarer er fastsat i pesticidrammeforordningens bilag II for de aktivstoffer, der allerede er fuldt evaluerede i forbindelse med optagelse eller ikke-optagelse på EU's positivliste til anvendelse af pesticider (Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009). Maksimalgrænseværdier er fastsat i bilag III for de aktivstoffer og afgrøder, der endnu ikke er færdigevaluerede med hensyn til alle anvendelser og resulterende restindhold; der er dog foretaget en sundhedsmæssig vurdering af alle maksimalgrænseværdier i bilag III.

For nogle pesticider vurderes det ikke nødvendigt at fastsætte maksimalgrænseværdier, fordi et eventuelt restindhold efter anvendelse af pesticiderne ikke vurderes at have en sundhedsmæssig risiko. Disse stoffer opføres på en liste i pesticidrammeforordningens bilag IV. Pesticider, hvor alle maksimalgrænseværdier fastsættes på detektionsgrænsen, opføres på bilag V.

Når der er indgivet en ansøgning om en konkret anvendelse af et pesticid i EU, gennemføres der i EU en konkret risikovurdering, og der fastlægges på den baggrund specifikke maksimalgrænseværdier for pesticidrester i bestemte afgrøder. Så længe der ikke er fastlagt en maksimalgrænseværdi på baggrund af konkrete anvendelser af et pesticid, gælder den automatisk fastsatte analytiske detektionsgrænse på 0,01 mg/kg for afgrødepesticid-kombinationen. Dette er udtryk for en 0-tolerance, idet det pågældende pesticid ikke må kunne måles i afgrøden.

En maksimalgrænseværdi kan, efter den fornødne konkrete risikovurdering i EU, indføres eller ændres på baggrund af:

- udvidet anvendelse til andre afgrøder af et allerede godkendt pesticid.

- anden anvendelse af et pesticid, for eksempel i en medlemsstat hvor der for en effektiv bekæmpelse påkræves en øget behandling, der medfører en øget rest i afgrøden.
- ansøgninger om importtolerancer fra tredjelande for produkter, der indføres til EU, og hvor der ikke allerede er fastsat en dækkende EU-grænseværdi.
- implementering af Codex Alimentarius (FAO/WHO) grænseværdier i EU.
- nye oplysninger om for eksempel toksikologi.
- planlagt revurdering af pesticidet.
- andre særlige forhold (for eksempel at stoffet forekommer som miljøforurening).
- tilbagekaldelse af eksisterende godkendelser.

Ansøgninger om fastsættelse af en ny maksimalgrænseværdi på baggrund af anvendelse i EU eller import af fødevarer, der indeholder rester af stoffet, bliver i første omgang evalueret af en medlemsstat i EU. Den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet (EFSA) foretager herefter en videnskabelig sundhedsmæssig vurdering af alle forslag til ændringer af maksimalgrænseværdier.

Kommissionens forslag

Kommissionen foreslår på baggrund af videnskabelige risikovurderinger fra Den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet (EFSA), at bilag II og III ændres med hensyn til maksimalgrænseværdier (MRL) for stofferne bifenazat, boscalid, cyazofamid, cyromazin, dazomet, dithiocarbamater, fluazifop-P, mepanipyrim, metrafenon, picloram, propamocarb, pyridaben, pyriofenon, sulfoxaflo, tebuconazol, tebufenpyrad og thiram.

For alle stofferne foreslås maksimalgrænseværdierne ændret som konsekvens af nye anvendelser og importtolerancer.

Nedenfor er angivet hvilke maksimalgrænseværdier, der foreslås sat op fra den analytiske detektionsgrænse (ny maksimalgrænseværdi etableres), og hvilke maksimalgrænseværdier, der foreslås sat op fra en værdi højere end den analytiske detektionsgrænse (eksisterende maksimalgrænseværdien sættes op).

Grænseværdier som følge af nye anvendelser og importtolerancer af stofferne:

- For bifenazat sættes ny maksimalgrænseværdi for lav blåbær, tranebær, stikkelsbær og azarol-hvidtjørn (stikkelsbærkivi).
- For boscalid sættes maksimalgrænseværdien op for friske bønner og friske ærter med bælg.
- For cyazofamid sættes ny maksimalgrænseværdi for auberginer.
- For cyromazin sættes ny maksimalgrænseværdi for hele undergruppen hoved- og pluksalat og andre salatplanter, herunder brassicacea undtagen for vårsalat, havesalat og bredbladet endivie. Endvidere for hele undergruppen spinat og lignende.

- For dazomet sættes ny maksimalgrænseværdi for gulerødder, radisser, for hele gruppen frugtgrøntsager undtagen for majs, for undergrupperne bladkål og kålrabi. Endvidere for hele undergruppen hoved- og pluksalat og andre salatplanter, herunder brassicacea, og for hele undergruppen spinat og lignende.
- For dithiocarbamater sættes ny maksimalgrænseværdi for avocadoer.
- For fluazifop-P sættes maksimalgrænseværdien op for knoldselleri, jordskokker, friske ærter uden bælg, artiskokker, tørrede bønner, tørrede linser, tørrede lupiner, hørfrø, valmuefrø og safflor. Endvidere for hele undergruppen af rødder i hovedgruppen te, kaffe, urteudtræk og kakao samt for hele gruppen rødder og jordstængler under hovedgruppen krydderier.
- For mepanipyrim sættes maksimalgrænseværdien op for jordbær, tomater, auberginer og agurker.
- For metrafenon sættes maksimalgrænseværdien op for tørret humle.
- For picloram sættes ny maksimalgrænseværdi for hjulkrone.
- For propamocarb sættes ny maksimalgrænseværdi for hvidløg, skalotteløg og porrer.
- For pyridaben sættes maksimalgrænseværdien op for hele undergruppen cucurbitae med spiselig skræl.
- For pyriofenon sættes maksimalgrænseværdien op for spisedruer.
- For sulfoxaflor sættes ny maksimalgrænseværdi for æbler, pærer, abrikoser, ferskner, spisedruer, jordbær, for hele undergruppen solanacea undtagen okra/ lady's fingers og andet samt for agurker, courgetter, meloner, vand-meloner, broccoli, kinakål, havesalat, spinat, blade af selleri, rapsfrø, sojabønner, byg, havre, rug og hvede. Endvidere i hovedgruppen animalske produkter – landdyr for lever og nyre af svin og for alle produkter undtagen spiselige slagte-biprodukter og andet af kvæg, får, ged, samt af heste, æsler, muldyr og mulæsler og for hele gruppen mælk.
- For tebuconazol sættes maksimalgrænseværdien op for agurker og courgetter.
- For tebufenpyrad sættes maksimalgrænseværdien op for hele gruppen af citrusfrugter samt for jordbær, tomater og auberginer.
- For thiram sættes ny maksimalgrænseværdi for avokadoer.

Udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt forslaget som et led i forskriftsproceduren med kontrol.

Gældende dansk ret

Forslaget vedrører ændring af bilag til pesticidrammeforordningen. Ændringen vil være direkte gældende i Danmark. I henhold til pesticidrammeforordningens artikel 34 fastsætter medlemsstaterne sanktioner for overtrædelse af forordningen.

Konsekvenser

Forslaget har ikke lovgivningsmæssige, statsfinansielle eller administrative konsekvenser. Forslaget vurderes heller ikke at have samfundsøkonomiske eller erhvervs-mæssige konsekvenser.

Forslaget er udarbejdet på basis af videnskabelige vurderinger fra Den Europæiske Føde- varesikkerhedsautoritet (EFSA), som har vurderet, at de foreslåede ændringer vedrøren- de maksimalgrænseværdier er sundhedsmæssigt acceptable for forbrugerne. DTU Føde- vareinstituttet er anmodet om en vurdering af forslaget og vurderer, at der ikke vil være sundhedsmæssige problemer som følge af de foreslåede ændringer vedrørende maksi- malgrænseværdier - under forudsætning af, at maksimalgrænseværdien for propamocarb i porrer ikke sættes højere end 10 mg/kg.

For stoffet propamocarb i porrer var maksimalgrænseværdien i første omgang foreslået sat op fra detektionsgrænsen til 30 mg/kg. Efter udtrykte betænkeligheder fra bl.a. Dan- mark er forslaget til ny maksimalgrænseværdi nu ændret til 20 mg/kg.

DTU Fødevareinstituttet vurderer, at den foreslåede maksimalgrænseværdi for stoffet propamocarb i porrer på 20 mg/kg vil betyde, at det akutte indtag kan overskride græn- sen for et sundhedsmæssigt acceptabelt indtag. DTU Fødevareinstituttet vurderer på den baggrund, at den foreslåede maksimalgrænseværdi på 20 mg/kg ikke indebærer til- strækkelig sikkerhedsmargin for forbrugeren. DTU Fødevareinstituttet vurderer i den for- bindelse, at en maksimalgrænseværdi for stoffet propamocarb i porrer på maksimalt 10 mg/kg ville være sundhedsmæssigt acceptabel. I denne vurdering lægger DTU Fødevare- instituttet blandt andet til grund, at porrer kan indtages i rå tilstand, og at der derfor ikke i vurderingen bør regnes med en nedbrydning af stoffet under tilberedning.

DTU Fødevareinstituttet bemærker, at Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EF- SA) ikke har foretaget en vurdering af eventuelle kombinationseffekter, idet der endnu ikke foreligger en harmoniseret metode til dette. Der arbejdes i Den Europæiske Fødeva- resikkerhedsautoritet (EFSA) målrettet på at udvikle en sådan metode.

Det fremgår af pesticidrammeforordningens artikel 14, stk. 2, at eventuelle kombinati- onseffekter skal indarbejdes i vurderingen af pesticidrester i fødevarer, når der findes en egnet metode.

I fravær af en harmoniseret metode til vurdering af mulige kombinationseffekter har DTU Fødevareinstituttet - på grundlag af den nuværende viden om kombinationseffekter og indtag af pesticidrester hos den danske befolkning - foretaget en overslagsmæssig vurde-

ring af risikoen for indtaget af pesticider, hvor der tages højde for kombinationseffekter. På baggrund heraf vurderes de foreslåede maksimalgrænseværdier ikke at give anledning til sundhedsmæssige betænkeligheder.

En vedtagelse af forslaget vurderes på den baggrund - bortset fra maksimalgrænseværdien for propamocarb i porrer - at betyde et uændret beskyttelsesniveau i Danmark.

Høring

Forslaget har været i høring på høringsportalen. Der er indkommet følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer bemærker, at Den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet, EFSA, har foretaget en risikovurdering af de pågældende stoffer. Landbrug og Fødevarer tager umiddelbart EFSA's vurdering til efterretning.

Biodynamisk Forbrugersammenslutning har indsendt høringsvar med det hovedbudskab, at alle fødevarer skal være biodynamiske eller økologiske for at undgå gift i fødevarer.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Alle pesticider, der anvendes i EU, skal gennem en grundig sundhedsmæssig vurdering, som fører til fastsættelse af en maksimalgrænseværdi for restindholdet i fødevarerne (bilag II og III), eller som fører til den beslutning, at det ikke er nødvendigt at fastsætte maksimalgrænseværdier (optagelse på bilag IV). Stoffer, hvor alle maksimalgrænseværdierne sættes ned til detektionsgrænsen, overføres til bilag V. Pesticidrammeforordningen, og de deraf afledte forordninger, er derfor vigtige elementer i beskyttelsen af de danske forbrugeres sikkerhed. Regeringen kan alene støtte forslag, der vurderes at være sundhedsmæssigt acceptable.

Det er højt prioriteret fra dansk side, at pesticidrammeforordningen kan virke med henblik på fuld harmonisering af reglerne vedrørende fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester i fødevarer i EU. For at dette kan lade sig gøre, skal rammeforordningens bilag løbende ændres, herunder bilag II, III, IV og V.

For alle stofferne – bortset fra maksimalgrænseværdien for propamocarb i porrer – er det vurderingen, at de foreslåede ændringer vil medføre en tilstand på fødevarerområdet, der er sundhedsmæssigt acceptabel.

Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget, i det man dog lægger afgørende vægt på, at maksimalgrænseværdien for propamocarb i porrer ikke sættes til de foreslåede 20 mg/kg, men maksimalt til 10 mg/kg.

Det bemærkes, at regeringens holdning til forslaget ligger inden for de retningslinjer, regeringen har forelagt Folketingets fødevarerordførere for behandling af komitésager om fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater. Baseret på afstemningerne fra tidligere lignende forslag vurderes der at være kvalificeret flertal for forslaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.